

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Közügyeink.

Mindenki ki Csongrádmegyét ismeri, nem fog kételkedni abban, hogy az egész megyében sincs egy másik község, mely anyagi és erkölcsi tekintetben fölötte ne állana Csongrádnak, melyben a lakosokat béke és emberszeretet hirdetése helyett a legbefolyásosabb egyén állandóan, folyton szóval és írással békétlenségre, egymás elleni gyűlöletre tanítaná, unszolná; a hol vezérszerepet játszhatson évtizedek óta egy ember, ki csupa követelés a községgel szemben, attól minden szolgálatot és szolgáltatást megkövetel, fizeteti magát és másokat, a várost jogosan illető javakat darabolja és osztja, a Tisza árja ellen a töltéseket a várossal építteti, az árvíz ellen ennek a pénztára terhére védekeznek, az ármentesítéssel összefüggő minden ügyet evvel intéztet, a felmerülő költségeket evvel fizeteti, képzelt abnormis nagyságú követeléseit is ez ellen igyekeznek érvényesíteni, de mikor a töltésekbe befektetett tőkeösszegek visszatérítéséről van szó, akkor a mellett kardoskodnak, érvel és agítják, hogy e pénz nem a községet illeti, annak ahhoz még csak annyi köze sincs, hogy mennyisége felett tárgyaljon.

Nem tűrné egy saját érdekeit csak némileg is ápoló közönség, hogy közügyeinek vitelében ilyen egyénnek a legkisebb szerep jusson, habár ez kész is mindig az uralmon lévő párt szolgálatába szegődni, eszközeiben nem válogató és érdekeinek előmozdításában rettentően szívós kitartású, sőt éppen azért, mert tudja róla, hogy ő a maga érdekeit soha szem elől nem téveszti, mert minden figyelmes szemlélő minden tettéből anyagi érdekeinek hajhászását kilátja, javaslatait a legnagyobb bizalmatlansággal fogadná és azokat, kik üldözésének tárgyai, támadásainak céljai, szeretetével és bizalmával övezné és mint a község igazainak védőit, ünnepelné.

Csongrád közgyűlésén azonban megtörtént a mult pénteken, hogy a közgyűlés, habár csak egy szótöbbséggel is, de eszközül engedte magát felhasználni egy a város érdekeit és jogait védő, annak igazait oltalmazó tisztviselő ellen. Kétségtelen, hogy a közgyűlés határozata miatt igazságának tudatában az üldözött tisztviselő nyugton alhat; de

nem látja-e mindenki a közgyűlés e határozatából az illető tisztviselőhöz szóló üzenetet, melyet következőképen lehetne szóba önteni: «látod bibaszt, mi mindent keresztül nem tudok én vinni a te bosszantásodra; ne ellenkezz velem, ne véd a városot olyan nagyon, ha azt nem akarod, hogy ilyen hecczeket unos untalan ne rendezzek ellened».

Ezen városunk közügyeit annyira siváran megvilágító esetről csak az a vigasztaló, hogy e heccz oly közgyűlésen volt csak rendezhető, melyen — mert semmi fontos tárgy sem volt a tárgysorozaton — a város közügyeit igazán szívükön viselő képviselők nagy része meg nem jelent és hogy az összeesküvők még e közgyűlésben is csak egy szótöbbségre tudtak szert tenni, de azt a tanulságot kell a közgyűlés többségének ez esetről levonnia, hogy minden közgyűlésen részt kell állnia, hogy a községünk közügyeinek védelmezői, a nép békés együttélésének barátai abban mindig többségben legyenek.

Tudjuk, hogy pártérdekből Hegyiék a közgyűlések idejét éppen azért tették hetivásáros napra, hogy a közgyűlés értelmesebb tagjait, — mely ily napokon a saját ügyeinek elintézésével van elfoglalva, a közgyűléstől távol tartásuk, a közgyűléstől távol tartásuk, s azokon ők kisebbségük dacára is dominálhassanak, de ezen a közgyűlés többségének a közgyűlések napjának megváltoztatásával már azért is kell segíteni, mert a nagyközönség vitalis nagy érdeke, hogy hetivásáros napokon, mikor ő ügyeit a község házában leginkább intézi, a közgyűlések az előljárókat ezen ügyek intézésétől el ne vonják.

Minden jó igaz polgárát egyesítsen és lelkesítsen a község érdekeinek megvédésére a közügyek önzetlen szeretete és akkor semmi ármány azon diadalmaskodni nem fog.

— **Selyemtenyészési mintatelep.** Lapunk mult számában említettük már, hogy Székely György csongrádi lakos, helybeli kir. járásbirósági irnok előterjesztést tett a képviselő testületnek, amelyben arra az esetre, ha neki telket ad pénzért — hajlandó a selyemtenyészés és méhészet díjtalan tanítása céljából egy mintatelepet csinálni építendő házában. Itt közöljük egész terjedelemben az ajánlatot: «Tekintetes képviselő testület! A selyemtenyész-

tés és méhészetnek Csongrádon leendő meghonosítása és terjesztése céljából alólírott teljes tisztelettel kérem alábbi alázatos kérelmem teljesítését. Ugyanis köztudomású dolog, hogy a selyemtenyészés és méhészet anyagi áldozattal nem igen jár sőt áldásdús, hasznos foglalkozás a szegény népre nézve. Az is köztudomású dolog, hogy e foglalkozás megteremtésével sokat foglalkoztak az illető tényezők. Sajnos azonban, hogy míg más megyékben ma már milliókra menő termelést tudnak előállítani, addig Csongrádmegyében és Csongrádon nem tapasztalható semmiféle eredmény, aminek oka, szerény véleményem szerint az, — hogy a nép idegenkedik ettől, s idegenkedni fog mindaddig, amíg meg nem győződik annak hasznosságáról, s arra gyakorlati utmutatást nem kap. Tekintettel tehát arra, hogy a selyemtenyészést és méhészetet Csongrádon meghonosítani s fejleszteni szándékozom, csekély tehetségem és e téren szerzett tapasztalataim folytán arra a hozám fordulókat kioktatni, gyakorlati utmutatással is szolgálni kedves kötelességemnek tartanám, ha a tekintetes képviselő testület a szegény nép érdekében létesítendő eme cél eléréséhez karöltve segédkezet nyújtana, és nekem a közkórházon túl levő, akáczfákkal beültetett háromszögletes teret 600 korona vételárért, vagy a sörházon túl, a kistrébe vezető kocsit mellett kezdődő, a gáton belül elterülő, szintén akáczfákkal beültetett, az ujonnan épült Herke-város Nagymező-utcájával szemben levő gát hajlásig terjedő teret 300 korona vételárért, a vételárnak 20 évi törlesztésével örök áron eladni. Arra egy házat építtetnék és selyemtenyészést és méhészetet rendeznék be, hol szabad időmben minden díjazás nélkül, mindenkinek e téren rendelkezésére állnék: s akkor bizom és reményem, hogy rövid idő alatt a selyemtenyészést és méhészetet a csongrádi szegény nép boldogítására és vagyona gyarapítására meghonosíthatom. Kérésemet ismételve vagyok a tekintetes képviselő testületnek alázatos szolgálja

Székely György.

Gazdák biztosító szövetkezete.

Az Országos magyar kölcsönös biztosító társaság felszámolásával kapcsolatban sokat beszélnek a Gazdák biztosító szövetkezetének legújabb üzletszerzési módjáról. Ezen élénk eszmecsere a biztosító társaságoknak a kereskedelmi és iparkamarához intézett közös beadványa adott okot, melyben orvoslást kérnek a szóban levő szövetkezetnek hivatalos jellegű való feltüntetése ellen. Ez a szövetkezet u. i. a közigazgatási közegek felhasználásával felszólította a községi előljáróságokat,

hogy a községi biztosításról kiállított kötvényeket a főszolgabírói hivatalnál helyezzék letétbe, hol hivatalosan megállapítják helyesek-e a kiállított kötvények és nem magasak-e az alkalmazott díjak?

E beadvány folytán a kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi minisztériumhoz feliratot intézett, kérvén e vizsás és sérelmes helyzet megszüntetését, mert ez a vállalat époly magánjelleű vállalat, mint a részvénytársaságok.

Helytelenül mondtuk, hogy «époly», mert nézzük csak, min alapulnak a részvénytársaságok és min a szövetkezetek?

A részvénytársaságok lényege abban áll, hogy bizonyos vállalathoz szükséges, előre meghatározott tőke, úgy szerezetik meg, hogy ez a tőke bizonyos egyenlő részekre (részvényekre) osztható fel, mely egyenlő részekből a vállalatban résztvenni szándékozók közül ki-ki egy vagy több részszel van érdekelve. Ezen egyenlő részek összesége a részvénytőke.

A szövetkezetnél is van alaptőke, mely a szövetkezeti alapítók tulajdonát képezi és ezzel szemben természetesen jogot formálnak az alapítók, hogy a befektetett összeg után az alapszabályokban nekik biztosított kamatjövédelmet meg is kapják.

Ezen jogért vagy is jobban mondva a szövetkezet ezen az alapítókkal szemben elvállalt kötelezettségért, a legtöbb esetben nem az alapítók, hanem az összes szövetkezeti tagok, amaz biztosított felek és pedig majdnem mindig teljes vagyonnukkal szavatolnak. A szövetkezeti eszme lényege magával hozná, hogy a tagok a jövdelemben részesüljenek. Biztosítási szövetkezeteknél ez másképen áll. Először fedezendő az óriási költségek, azután az alapítók kamatjövédelmé (a mi ugyan hasonlít a részvényesek osztalékához, csak hogy míg amaz biztosítva van, addig emez sok eshetőségtől van függővé téve) azután gyűjtendő a szükséges tartalékok és csak ha azután is marad még valami, jöhet csak a biztosított fél is tekintetbe.

Hogy mily aránytalanul oszlik meg a jog és kötelezettség a szövetkezeti tagok között, egy hazánkban működő intézet példája mutatja legjobban, melynél az alapítók 6% osztalékot biztosítottak maguknak már az alapszabályokban. Ha azután az üzleti év nem záródik megfelelő felesleggel, a különbözetet a tagok befizetéséből fedezik. Vajjon melyik részvénytársaság részvényese nem cserélne ezzel a szövetkezeti alapítóval, kinek feltétlenül biztosítva van tőkéjének 6%-os kamata, mert ha az üzleti eredményből nem futja ki -- itt van a biztosított fél, a kitől azt pótfizetések útján be lehet hajtani.

Vajjon képzelhető-e részvénytársaságnál olyan abnormalis állapot, hogy azon esetben, ha a részvényesnek nem jut osztalék, vagy jobban mondva, ha nem jut 6%-os osztalék, a hiányzó összeget a biztosított felek tartoznak utólagosan befizetni.

Ez lehetetlen!

No, már most mi a különbség a részvénytársasági és a szövetkezeti forma között? Az, hogy a részvénytársaságnál a részvényesek kockára merik tenni pénzüket és a felektől mást, mint az előre kiszabott díjakat nem követelhetik, míg a szövetkezetnél az alapítók saját pénzeik után biztosítanak maguknak egy feltétlenül kijáró kamatjövédelmet és más emberek pénzét teszik kockára.

Ezeket előrebocsátva visszatérhetünk a budapesti kereskedelmi és iparkamara felszólalására. A kamara helyesen tette, hogy felszólamlott, mert ha ez így megy tovább, holnap már a fogyasztási szövetkezetek fel fogják szólítani a fő- és alszolgabírókat, hogy szedjék be a közönségtől a különféle számlákat, hogy megállapíthassák, — hogy a fűszeres, mészáros, tejes-ember stb. stb. mily árban számítja fel áruit és holnapután a nyersárut beszerző szövetkezet ugyanazt fogja az ő működési körében követelni és vége azután az lesz, hogy az egész kereskedelem és ipar csak hatóságai és rendőri felügyelet alatt bonyolít-

hatja le üzleteit, ha ideje korán nem menekül az egyedül üdvözítő szövetkezeti zászló alá.

Ennyire pedig nem szabad jutniok és ezért a kamara tiltó szava sokkal meszebbre ható vakandmunkálatoknak akarta elejét venni, mint azt a látszat mutatja.

A közgyűlésből.

Soha talán jobban nem szolgált reá Szvoboda azon mélyen gyökerező ellen-szenves idegenkedésre, melyet maga iránt azok részéről felkelteni tud, kiket jársz-alagján vezetni, vontató kötelére venni nem képes, érdekeinek megnyerui nem tud.

A tárgysorozat megkezdése előtt Éder János a piac újabb elhelyezését bírálta és különösen a henteseknek a hűvösebb helyről napsütötte helyre történt athelyezését kifogásolta. Hegyi az ügynek egy következő közgyűlésben való tárgyalását ajánlotta, de valamennyi felszólaló megnyugodott Szvoboda azon kijelentésében, hogy ő a piac mostani elhelyezése ellen a 15 napi határidőn belül felebbezést ad be, melyet bárki magáévá tehet és aláírhat.

A gyójai 50 öles ut eladása tárgyalható nem volt s egy újabb 30 nappal elébb közhírré teendő közgyűlésre halasztott, mert a képviselő testület tagjainak fele-része sem jelent meg a közgyűlésen.

Elfogadta a képviselő testület néhai Samu Pálnak szegény jó erkölcsű iskolás gyermekek felruházására tett 200 koronás alapítványát. Tudomásul vette a képviselő testület, hogy a törvényhatósági bizottság jóváhagyta az 1901. évi pótköltségvetést, az 1902. évi fogyasztási költségvetést és a szervezeti szabályrendeletnek a községi orvosok teendőinek újabb beosztását tartalmazó módosítását. Hálás köszönetének feliratban leendő kifejezése mellett örömmel vette a képviselő testület tudomásul, hogy az 1888. évi 100.000 koronás állami kölcsönből még fennálló 50.000 korona visszafizetésére a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter úr olyképp adott időhataladékat, hogy az évi 10.000 koronás részlet helyett 5000 koronás évi részletekben kamat nélkül lesz kifizetendő. A közgyűlésen Hegyi emberei voltak többségben és így az előadó jegyző Söhlya Gyula nem is hozta a közgyűlés emlékébe, hogy ez ügyben városunk képviselője volt megbizva a község érdekeinek támogatásával és az ő fáradhatlan okos és határos közbenjárásának köszönheti a község a pénzügyminiszter úr kedvező döntését és őt illeti meg első sorban a mi hálás elismerésünk is, mert jogosan félt attól, hogy elismerést dr. Baross Jánosnak Hegyi és emberei párttaktikai szempontból megszavazni nem fognak; mi azonban semmi által nem kötve és egyedül a valóban mélyen érzett hála által buzdítva, ime most pótoljuk a közgyűlés mulasztását és dr. Baross Jánosnak sikeres közbenjárásáért e még támogatókban is szegény község anyagi érdekeinek előmozdításáért, nemcsak a magunk, de olvasóink, városunk értelmiségének, gazda, iparos és kereskedőinek nevében is a leghálásabb köszönetünket fejezzük ki, elismerjük, hogy ez ügyben, valamint a község minden más ügyeiben nagy tudásával, befolyásával és fáradhatlan munkásságával városunk igazait kivívni törekedett és biztosítjuk hála-ink, tiszteletünk és becsülésünkkel.

Tudomásul vette a képviselő testület, hogy a községi pénztárak június és július havában is megvizsgáltattak és az 1901. évi gyámpénztári számadás jóváhagyott. Majd tárgyalás alá vette Kossuth Lajos 100-ik születési évfordulójának megünneplése tárgyában Faragó Antal és L. Tóth István községi képviselők által tett önálló indítványukat és Faragó Antal indítványának elfogadása mellett elhatározta, hogy Kossuth Lajos születésnapjának 100-ik évfordulóján, vagyis 1902. szeptember 18-án ünnepélyes diszközgyűlést tart, lehetőleg a magtár épületben épülő új tanácsterem-

ben, akkora Kossuth Lajos életnagyságú arcképét megfesteti, s ott ünnepélyesen leleplezi, a helybeli lelkészeket istentisztelet tartására felkéri, a Kossuth szobrot és az 1848/49. évi honvédek sirját megkoszoruzza; de nem vette tudomásul Ludrovai Tóth István ajánlatát, ki 100 akó karcost ajánlott fel egy népünnepélyre, mert Kossuth emlékének lelkünk nemesítése, a szabadelvű eszmék terjesztése és a minden magyarnak vallásra, állásra foglalkozásra és rangra való testvérkénti szeretetével inkább ünnepelhetjük, mint dorbézolással és ezért a közgyűlés mellőzte Ludrovai Tóth István azon indítványát is, hogy a közgyűlés az ünnepélyre 5000 koronát szavazzon meg és annak költségeit 400 koronában szabta meg.

Id. Szabó János volt toronyőr havi segélyét kérelmére a közgyűlés 5 koronára felemelte, Gvánti István rendőrbiztosnak 3 heti szabadságidőt engedélyezett és helyettesítésével Borhegyi János községi irnokot bizta meg. E békésen egyhangúlag hozott határozatok után következett Szvoboda Ferencz előkészített, a Hegyi-párt által támogatott, indokolatlan támadása Söhlya Gyula jegyző ellen. A költségvetésileg megállapított összegeknek június hó végéig mily mérvben történt igénybe vételéről betérjlesztett jelentés kapcsán Szvoboda azt indítványozta, hogy azért, mert az új építkezések tételeinél kiadások tettek, daczára annak, hogy a rendes 1902. évi költségvetésben e czimen mi sem irányoztatott elő, továbbá, mert az épületek fenntartása czimén előirányzott összeget 94 koronával, az előre nem láthatókra előirányzott 1500 koronát pedig 1600 koronával túllépte, a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálat indítása kéressék az előjáróság ellen. Holló jegyző és később Farsang pénztárnok előterjesztették, hogy maga a képviselő testület határozta el a magtár átalakítását, e határozatát a törvényhatósági bizottság is jóváhagyta, e határozatokban gondoskodva van az építkezések költségeinek fedezéséről, az új építkezések czimén tett kiadások tehát nem csak nem ellenkeznek a közgyűlés határozatával, de egyenesen annak végrehajtását igazolják; előterjesztették továbbá, hogy a közgyűlés rendelte el a csendőrlaktanya leégett részének felépítését is, az e czélra kiadott 3405 koronával együtt lett 94 koronával az épületek fenntartására több kiadva az előirányzott összegnél, de a csendőrlaktanya felépítésére ez évben tűzkárbiztosítási díjban 3050 korona folyt be, mely összeg csak az 1902. évi pótköltségvetésben lesz bevételül előirányozható, s ha ez összeget számba vesszük, úgy az épületek fenntartására még mindig 2956 korona áll a község rendelkezésére. Az előre nem láthatók czimén mutatkozó tulkiadást a vörheny járvány elleni védekezés okozta, e kiadás 2100 koronára rug, mely valószínűleg a községnek a belügyminiszter úr által a betegápolási adóalap terhére épen úgy meg fog téríteni, mint annak idején a kolera elleni védekezési költség, de akár térül meg e költség a községnek, akár nem, e kiadásokat a község meg nem tagadhatta, mert azokat a felettes hatóság rendelte el, s mert azok a község fontos nagy életbe vágó érdekében tettek. Szvobodát azonban nem győzte meg, illetve nem térítette jobb utra se a jegyző, se a pénztárnok, s minthogy Hegyieket ez ügyben ügylátszik párthatározat kötötte, 14 szóval 13 ellen Szvoboda határozati javaslata emelkedett érvényre; pedig a községi törvény világosan rendeli, hogy az év közben felmerülő kiadások szintén költségvetésileg fedezendőek, e kiadásoknak a törvény értelmében fedzése végett pótköltségvetés készítettett és az 1902. augusztus hó 7-ike óta a pénztári hivatalban közszemlére van téve.

Tárgyalás alá vette a képviselő testület a szüret határidejének megállapítását. A Holló jegyző által előterjesztett határozati javaslat teljesen megfelel a vármegyei szabályrendelet azon intézkedésének, hogy

a szüret határideje az érdekeltek meghallgatása után a főszolgabíró beleegyezésével az előjáróság által határozandó meg, és érthetetlen volt azon tűz és harag, melyvel Hegyi ezen javaslatot ellenezte, és éppen nem érdemelte meg az a bizottság, mely a múlt évben a szüret határidejét kitzúzte azon gáncsol, melyben részesült, sőt ha lehetne e bizottságot hibáztatni, úgy ez csak azon indokolással lenne jogosult, hogy engedve a Hegyi emberei unszolásának a szüret idejét korai időre tűzte ki, evvel a bor minőségét alászállítani és a csongrádi bor jó hírnevét megromtani engedte, de semmi esetre sem jogosult azon szemrehányás, hogy a Hegyi embereinek pártszempontból nem engedték meg a szüretelést, s ezért ezek szőlőtermése összetöpödött. A közgyűlés Hegyi indítványának elfogadásával az előterjesztett határozati javaslatot mellőzte; azonban a szüret határidejének kitzúzását ez nem befolyásolhatja, mert a közgyűlés határozata a megyei szabályrendelet határozmányait semmiképen sem érintheti, módosíthatja avagy semmisítheti meg és éppen ezért nekünk az a véleményünk, hogy a szüret határidejének kérdését soha a közgyűlés elé hozni nem szabad, mert ha a közgyűlés olyképp határoz, mint azt a megyei szabályrendelet rendel, felesleges munkát teljesít, mert az ő határozatával a megye intézkedése még csak erősebb sem lesz, ha pedig eltér a megyei szabályrendeletről, úgy határozata semmis, melyet az előjáróságnak végrehajtani nem lehet és nem szabad.

Végül elhatározta a képviselő testület, hogy azon összeg megtérítése végett, melyet a nagyréti birtokosság a kilenczes és kistrét felosztásának költségeire előlegezett, a kilenczes és kistrétre 8500 koronát kiró.

UJDONSÁGOK.

Ég a város . . .

Pont 11 órakor tüzet jelzett az öreg templom nagy harangja.

Óriási szélvész kavargott a város felett rémes összevisszaságban.

Kammerer Pál óras uri-utczai háza gyuladt ki s a gomolygó füst sötétté, rémessé tette a város közepét. A pernye, alig eléggve, sodortatott a városház elé is.

Alig egy pillanat műve volt csak, s már két ház állott lángokban. Ugy látszott, mintha elejét sem lehetett volna venni a vésznek. Lekrinczki Balázs és Szarka Sándor háza szintén teljesen lángokba merültek. Az iskola utcában, a merre fúj a szél, a fojtó füstől megmaradni lehetetlen volt. Csakúgy söprődött onnan a lábatlankodó tömeg.

A tűz bekapott Forgó Gergely és Bagossy József házaiba is és a melléképületek teljesen leégték. Hogy a többi rész megmaradt, az annak tulajdonítható, hogy az épület teteje cserépből van és a tűzoltóság emberfeletti erőt fejtett ki.

A legnagyobb veszedelem fenyegette a Kókai István háza felől a várost, mely ha leég, Isten tudja, hol áll meg a romboló elem.

Sóhlya Gyula főjegyző és önkéntes tűzoltó-egyleti elnök átlátván a veszély nagyságát, Szentesre és Félégyházára segítségért sürgönyözött.

A szentesi és félégyházi városi tűzoltók fecskendőkkal és lajtokkal nagy gyorsasággal jöttek segítségünkre. A félégyházi önkéntesek vonattal érkeztek, de már nekik nem sok tenni valójuk akadt, mert a tűz tovaterjedése megakadályoztatott. De ez a jószívűségből mit se vonhat le.

Lehetetlen a legnagyobb dicsérettel meg ne emlékezni Csanádi Gyula, Tóth István, Bodor Rókus, Molnár börtönőr és az önkéntesek emberfeletti munkájáról, mert önfeláldozó munkálkodásuknak tulajdonítható, hogy a Kókai ház ki nem gyúlt s ezzel a város nagy része le nem égett.

Többen súlyos sebet is kaptak. A polgárság nagyrésze, különösen az iparosok,

szintén a legnagyobb dicséretet érdemelnek.

A tűz okát nem sikerült megtudni. Kammereréknél senki sem volt odahaza. A lakók is a tűzveszedelemre futottak haza. A kár, ámbár az épületek biztosítva voltak, elég jelentékeny. Sok szegény asszonynak égett benne a holmija. Kissebb balesetek is történtek. Bagossynál ruha és nagymennyiségű takarmány égett el.

Jövőre kívánatos, hogy a bámészködő gyerek és asszonynépet vagy szigorúan szorítsák vízfordásra, vagy kergessék szélylyel.

A mi pedig természetes, tűzoltóságunk bajaival, mely ilyenkor mindig aktuális, jövő számunkban foglalkozunk.

*

— **Művészek nálunk.** Szikszay Ferencz festőművész és Hock János városunk volt képviselője, ki most a kőbányai kerületet képviseli, a múlt hét elején Eszes Mátvás takarékpénztári igazgató ur vendégei voltak. Hock János csak egy napig tartózkodott itt, ellenben Szikszay Ferencz még most is Eszes Mátvás teési birtokán tartózkodik, hol a párisi művészeti kiállítás részére felvételeket eszközöl a magyar Alföld egyes részleteiről. Ugy látszik, hogy a magyar Alföldet még maig sem ismerik jól festőművészeink: mert annyit mondhatunk, hogy festőbb, egyszersmind karakteristikusabb része az egész Alföldnek nincs, mint az erzsébeti, bokrosi és alpári részlet. Midőn egyszer ezt a festői szépségű részletet néh. Horváth Gyula volt kormánybiztos meglátta, azt mondotta, hogy sohasem tudja megbocsájtani magának, hogy a magyar Alföld e gyönyörű részletét be nem mutatta a Szentesen időző francia vendégeinknek. Ajánljuk tehát Szikszay Ferencz festőművésznek megtekintésre.

— **Kossuth-ünnepély.** A Kossuth kultusz, bármennyire is haladjon előre a magyar az idők végtelenjében, soha sem fog kivészni egy igaz hazafi kebléből sem. Városunk képviselőtestülete is elhatározta, hogy f. év szept. 18-án, Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóján diszközgyűlést tart, misét hallgat, akorra a Kossuth Lajos arczképét megfesteti, a Kossuth-szobort és a helyi honvédsirokat megkoszorúzza. Szép, nemes elhatározás, csak hogy kívánatos, hogy az ünnepély rendezésébe olyanokat is bevonjon az előjáróság, a kik a történelmet hivatásszerűleg is ismerik.

— **Villámsujtott ember.** Kovács István csongrádi gazda tanyáján f. hó 8-án reggel 3 órakor a cséplőgéppel foglalkozó munkások közé a villám leütött, s Megyeri Kristóf munkást agyonütötte, a jobbról és balról mellette álló két munkásnak azonban az ijedtségen kívül más baja nem történt.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Surányi János okleveles polgárskolai tanárt az abonyi polgárskolához kinevezte. Gratulálunk.

— **Hegyi és a keresztény gőzmalom.** (Beküldetett.) Szálmester választás volt f. hó 3-án a keresztény malomban, még pedig nem a malom, hanem a Hegyi izlése szerint. Ugyanis beerőszakolt egy gyerekembort, akinek legkisebb képzettsége sincs ezen állásra, pedig annyi pályázó közül választhattak volna tapasztalt embert is, mert ez, most hogy megválasztották, 80 koronát fizet Neidik eddigi szálmesternek, hogy beleoktassa a szálmesteri tudományokba, — de úgy Neidik, valamint az igazgatóság néhány tagja fölthívták, hogy mondjon le, mert sohse bírja megtanulni. Ennek Hegyi nesztét vette és rajtuk ment, jó öszteremtette őket, mire az igazgató, sőt az igazgatóság több tagja is lemondással felelték, ha ezen gyermeket a nyakukban akarja hagyni, mert ők minden párt érdeket ki akarnak zárni a malom üzletmenetéből. Tehát itt is kitűnt, hogy Hegyi nem a malom, hanem a saját érdekeit juttatta érvényre.

— **Alapítvány.** Néhai Samu Pál a sze-

génysorsú és jó magaviseletű gyermekek segélyezésére 200 koronás alapítványt tett.

— **Szövetkezeti gyűlés.** A csongrádi fogyasztási szövetkezet f. hó 17-én d. u. 3 órakor a polgári fiúiskola rajztermében gyűlést tart. Tárgy: alelnök és felügyelőbizottsági tagok választása.

— **Faápolás.** Seholy olyan rendszertelenség a faápolás, fatenyésztés terén nem látható, mint Csongrádon. A város belterületén akáczfák, eperfák, almáfák (!), gesztenyefák tenyésztetnek vegyest. Egyébként a fát elültetik s aztán a többi a jó Isten dolga. Ápolásáról, locsolgatásairól nem gondoskodik senki. Fényes bizonyítéka ennek a Kossuth-szobor mögötti kis árnyas facsoport, melyet nem ápol, nem gondoz senki sem. A nagy melegben egymás után hervadnak el a falevelek és szárad ki a fa. Fölhívjuk a községi bíró figyelmét a község belterületi fáinak ápolására, hogy intézkedjék a fák ápolása, öntözése iránt.

— **Hegyi pátert ismét elítélték.** Hegyi páter ismét megjelent a szegedi törvényszék előtt, ahol mint vádlottnak, vádlónak és tanúnak kétségtelenül a leggyakoribb szereplése ő neki van. Most becsületsértésért állott a törvény előtt. Borbás Mihály főszolgabírói irnok ugyanis valami be nem hajtott jogilleték dolgában végrehajtást foganatosítani megjelent a plébánián. Hegyi a szokott szelid módja szerint imigyen fogadta a bírósági kiküldöttet:

— Egyen meg a fene téged, meg a köteleiségedet. Bánom is én, akármit foglalnak le, hiszen csak zaklatás a céljuk. Hanem hogy merészel nálam szemtelenedni? Takarodjék ki, maga szemtelen disznó.

Ezen becsületsértés miatt a csongrádi járásbíró 300 korona pénzbüntetésre ítélte a szelidlelkű pátert, akinek föllebezését most a törvényszék elútasította.

— **Közteherviselés** című második cikkünk a túl sok közlemény miatt ez alkalommal elmaradt, azt jövő számunkban fogjuk közölni, mikor is közölni fogjuk az egész költségvetési tervezetet is.

— **Érdekes rendelet.** A román közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az állami női-, közép- és iparskolák növendékeinek fűzőt az iskolában nem szabad viselniük. Aki e rendelet ellen vét, — azt megbüntetik. A rendelet végrehajtásáért a kultuszminiszter az állami iskolák igazgatóit és a magánleányiskolák felügyelőit teszi felelőssé.

— **Wlassics és a házasságtörő tanítók.**

A Magyar Hirlap írja, hogy egyik erdélyi városból jelentik a következő érdekes eset híret: Az egyik erdélyi állami iskola tanítójának házas ember létere hosszabb ideig viszonya volt egyik kollégájával, az illető iskola vezetőtanítójának feleségével. Mikor a megcsalt férj felesége hütlenségét megtudta, panaszzal fordult a közoktatásügyi miniszterhez, aki a két bűnös ellen haladéktalanul elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. A megye fegyelmi bizottsága a házibarátot nyolczvan korona pénzbüntetésre ítélte s a házasságtörő asszonyt, aki állami gyermek-kertész, hatvan koronára. Ez az ítélet Wlassics miniszter elé került, mint legfőbb fegyelmi hatóság elé: a miniszter megsemmisítette az ítéletet s a bűnösöket a legsúlyosabb büntetéssel sújtotta: *hivatalvesztésre ítélte őket.*

— **Csikódíjazás.** A csongrádvármegyei gazdasági egyesület szeptember 7-én, vagyis kisasszony-napján csikódíjazást rendez a földmivélsügyi miniszter támogatásával, aki a várm. íótenyésztési bizottság elnökének előterjesztésére, 400 koronát utalványozott ki e csikódíjazás jutalomdíjaira. A csikódíjazáson a következő díjak kerülnek elosztásra: Állami díj szopós csikókkal elővezetett anyakanczáknak, 1-ső díj 150 kor., 2-ik 100 kor., 3-ik 50 korona; állami díj 3 éves kancza csikóknak, 1-ső díj 150 kor., 2-ik 100 kor., 3-ik 50 korona. Gróf Károlyi Imre díjai: szopós csikóval elővezetett anyakanczáknak, 1-ső 250, második 150, 3-ik díj 100 korona; Szentes város

dija 3 éves kanczacsikónak 100 korona. A csikódíjazás a fentemlített napon délelőtt 9 órakor lesz, amikor a nevezett állatok a Jurenák-féle háznál levő város-háza udvarára előállítandók. Bejelentéseket a versenyre szeptember 7-én reggeli 8 óráig fogad el a gazd. egyesület titkára, a Petőfi szálló bérházrészében levő hivatalos helyiségében; a bíráló bizottság pedig délelőtt 10 órakor kezdi meg a működését. Az állami díjakra és gróf Károlyi Imre díjaira nevezheti minden, közigazgatási értelemben Csongrádmegye területén lakó és illetékes gazda. Az összes díjakra csak maganevelte jószágokkal pályázhatnak a gazdák, akik a bejelentéskor azt, hogy a 3 éves kanczacsikó a saját nevelésük és a szópós csikót az anyakancza náluk ellette, valamint azt is, hogy a jószágok állami méntől vagy köztenyésztésre hatóságilag engedélyezettől származnak, igazolni tartoznak.

— **Sikkasztó községi pénztárnok.** Mint Szentestől értesülünk, a vármegye alispánja Farsang István pénztárnok felfüggesztését, a 236 korona elsikkasztása miatt — elrendelte. Nem első bűne ez Farsangnak, sikkasztott ő már 1893. évben is, de akkor megkegyelmezték neki, sőt Hegyi megválasztatta pénztárnoknak s így hálából aztán a legveszedelmesebb kortese lett a svájci misepénzek elkezelőjének s anynyira rettegett személyiséggé nőtte ki magát, hogy már alig fért a bőrében. A kir. ügyészségnél szintén a gyilkossági bűnkísérelt miatt van ellene bünyenyítő eljárás folyamatba téve.

— **Furcsa válópör.** A Kuria a napokban felbontott egy házasságot — a nő hibájából s azért, mert a válópör nyomán beigazolást nyert, hogy az asszony silány ételt főzött az urának. Az ítélet érdekes indoklása szerint fel kellett bontani a házasságot, mert igazolást nyert, hogy alperes háziasszonyi teendőit elhanyagolta, férjének vagy nem főzött, vagy silány eledelt adott, míg a maga részére jó ételeket készített s ezeket titokba egymaga fogyasztotta el. Ebben a válópörben volt ugyan még más bontó ok is, csak hogy ezt nem a háziasszonynak, hanem a feleségnek róttá terhére a bíróság.

— **Villamos vasúti balesetek ellen.** «A villamos vasúti elgázolások meggátlása. Javaslat a nagyközönség mihez tartására» című munkát adott ki Vándory József fővárosi polgári iskolai tanár m. kir. tart. honvéd huszár főhadnagy. A javaslatot a szerző Magyarország, Ausztria, Németország és Szejc összes ez ügyben illetékes hatóságoknak is bemutatta. Azonban, hogy ahhoz az érdeklődő közönség is hozzájuthasson Toldi Lajos könyvkereskedőnél kinyomatta, kitől beszerezhető bármelyik könyvkereskedő utján. A rajzokkal illusztrált gondtal szerkesztett munkát ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— **Ministeri rendeletek a mezőgazd. munkáspénztár érdekében.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a mezőgazdasági munkáspénztárak érdekében két rendeletet bocsátott ki a napokban. Az egyik rendeletben felhívja a hatóságokat, hogy a mezőőröket irassák be a pénztárba; a másik rendeletben megyei értekezletek tartását sürgeti, melyeken megbeszéljék a módokat, amikkel a pénztáraknak a gazdák és munkások között minél szélesebb rétegben lehetne propagandát csinálni.

Wallenstein. A legnagyobb német condottiere, aki előtt csak a saját hatalma volt az egyedül döntő. Egészen közönyös nemzeti és vallási tekintetben, semmi korlátot nem tud, természete a büszkeség, korlátlan a vágya, teljes és daczos a függetlensége. Ha a gondolat vétek, gondolatban bizonyára megszegte a Habsburg-háznak fogadott hűségét. természete inkább hajlott megfontolásra és elmélkedésre, mintsem gyors cselekvésre. Szinte jóslat-

szerü Kepplernek az ítélete, ki születésekor horoszkópiumot állított. Együtt állt a Saturnus és a Jupiter. A Saturnus forrongó gondolkodásra mutat, szeretet hiányára, az emberi és isteni törvények megvetésére. Ezekben a hibákban csak a Jupiter befolyása segíthet s Wallenstein valóban nyugtalan kedélyű volt. Wallenstein maga is hitte, hogy sorsa meg van írva a csillagokban, ez teszi pályáját kimértté és habozóvá. Érdekes, hogy éppen a nagy katonák, a tett emberei hódolnak ennyire a végzet hatalmának. A nagy olasz hadvezéreket csillagászok kísérték, Napoleon a fátumban bizott s Zrinyi Miklós jel mondata: «Jó szerencse, semmi más.» Udvara olyan volt, mint egy fejedelemség, maga egyszerűen öltözködött, de 900 ember szolgálta. Mindig megőrizte méltóságát: becsülte a nagyravágyást és vakmerőséget, elismerte az érdemet, de mindenkire tartózkodó volt. Fegyvellemmel tartotta rendben seregét, melyet mindenkitől egyenlő kiméletlenséggel követelt meg, de ép úgy tudott jutalmazni, mint büntetni. Élete pályája szépen van megírva a Nagy Képes Világtörténet 148. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Anyakönyvi bejegyzések.

1902. augusztus 2-től 9-ig.

Születések:

Sebestyén fiú halvaszülött, Makai Erzsébet, Nagy Mária, Pálkó Mária, Lovas Julianna, Csépe Etel Anna, Deák Péter, Köpösi Matild, Szlapák Mária, Bálint Franciska, Nyilas Sándor, Szabó István, Gulicska Johanna, Kerekes Lajos, Ujszászi József, Boza Rókus, Sándor Gáspár, Bartók Mária, Kovács János, Szabó István, Takács Ilona, Tóth Mária, Kallai Rókus.

Házasságkötés:

Kopasz Ferencz Tekulics Rozáliával.

Halálozások:

Szél Rozália 64 éves szivtágulás, Bajta i András 69 éves mellrák, Fölföldi Antal 60 éves arczrák, Nagy Mária 6 hónapos bélhurut, Boda József 4 hónapos bélhurut, Tatár Johanna 3 hónapos bélhurut, Sebestyén fiú halvaszülött, Kádrá Ferencz 2 éves bélhurut, Kővágó Rókus 16 napos veleszületett gyengeség, Vajda Ferencz 5 hónapos bélhurut, Blázsik Anna 73 éves szivtágulás, Juhász Mária 77 éves aggkor, Kuruczleki Mihály 10 hónapos bélhurut, Lantos Rókus 7 hónapos bélhurut, Samu Rozália 20 éves gümős agyhártyalob, Lantos Mária 8 hónapos bélhurut, Kuklics Amália Erzsébet 9 éves veselob, Kerekes Lajos 2 napos veleszületett gyengeség, Zsiros István 9 éves veselob.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Czimbalom,

hegedü, fuvola, vagy bármily nemü hangszer tanítását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Szarvas-utca 18. szám.

Tisztelettel
SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Wahrlich!

"Insecten-Tödter"

hilft großartig als unerreichter „Insecten-Tödter“.

Kapható Csongrádon: Bagossy József, Bagossy Gábor, Várad Jakab, Schwarcz Ignác urak üzleteiben és a Csongrádi Fogyasztási Szövetkezetben.
Szentesen: Bartha Sándor, Depszer Károly, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és Társa, Ifj. Kovács Sándor és Szépe Károly urak üzleteiben.